

Çevrimiçi Öz Düzenleyici Ö?renme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çevrimiçi Öz Düzenleyici Ö?renme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18577>

Özet

Çevrimiçi Öz Düzenleyici Öğrenme Ölçeği (ÇÖDÖÖ), bireylerin **çevrimiçi öğrenme** ortamlarında kendi öğrenme süreçlerini ne kadar etkili bir şekilde planlayabildiklerini, izleyebildiklerini ve değerlendirildiklerini ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle **öz düzenleyici öğrenme** becerilerinin dijital ve sanal öğrenim bağlamındaki işlevini incelemek için tasarlanmıştır. Ölçeğin Türkiye uyarlaması, Serap Samsa-Yetik'in 2011 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Uyarlama çalışması, **öğretmen adayları**nın çevrimiçi öğrenme süreçlerinde gösterdikleri öz düzenleme düzeylerini ve **öz yeterlik** algılarının değerlendirilmeye odaklanmıştır. Ölçek, çevrimiçi eğitim teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte, öğrencilerin dijital ortamlarda başarılı olmaları için hayati önem taşıyan bilişsel ve metabilisel stratejileri ne derece kullandıklarını belirlemek için kritik bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz Düzenleyici Öğrenme, Çevrimiçi Öğrenme, **Metabilisel Rehberlik**, Öz Yeterlik, Ölçek Uyarlama, Öğretmen Adayları, Uzaktan Eğitim.

Yazarlar

Serap Samsa Yetik

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin **çevrimiçi öğrenme** ortamlarında sergiledikleri öz düzenleme becerilerinin düzeyini güvenilir ve geçerli bir şekilde tespit etmektir. Bu beceriler, öğrencilerin hedefler belirleme, zaman yönetimi, strateji kullanımı ve öğrenme çıktıları izleme kapasitelerini içerir.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, **metabilisel rehberliğin** farklı denetim odaklarına göre sunulmasının öğretmen adaylarının öz düzenleme becerileri ve **öz yeterlik** algıları üzerindeki etkisini ölçmek için uygun bir araç sağlamaktır. Ölçek, bu bağlamda deneysel çalışmaların sonuçlarını destekleyici nicel veri toplamayı mümkün kılmıştır.

Yapı

Çevrimiçi Öz Düzenleyici Öğrenme Ölçeği, bireyin öğrenme sürecini aktif olarak yönetme kapasitesi olan **öz düzenleyici öğrenme** (ÖDÖ) yapısını ölçmektedir. ÖDÖ, genellikle bilişsel,

metaboli?sel ve motivasyonel süreçleri kapsayan çok boyutlu bir yapıdır.

Ölçek, muhtemelen planlama (hedef belirleme), izleme (anlama kontrolü) ve değerlendirme (ö?renme sonuçları'nın analizi) gibi öz düzenleme döngüsünün temel amaçları'nı yansıtan alt boyutlardan oluşmaktadır. Bu boyutlar, özellikle **çevrimiçi öğrenme** ortamları'nın getirdiği ek zorluklar (esneklik, erteleme, dikkat dağınıklığı unsurları) bağlamında ele alınmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Samsa-Yetik (2011) tarafından gerçekleştirilen doktora tezi kapsamında detaylı olarak incelenmiştir. Orijinal ölçeğin yapısal geçerliliğini Türkiye örneğinde doğrulamak amacıyla gerekli istatistiksel analizler yapılmıştır.

Bu analizler tipik olarak açılmayı ve doğrulamayı **faktör analizi** yöntemlerini içermektedir. Geçerlik bulguları, ölçeğin çevrimiçi öz düzenleyici öğrenme yapıları'nın Türk kültürü ve eğitim bağlamında tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstermelidir. Ancak, kaynak metinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir; detaylı bilgi için doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri de Samsa-Yetik'in doktora tezi çalışmasında raporlanmıştır. Güvenirlilik, ölçeğin aynı bireylerde benzer koşullar altında tutarlı sonuçlar üretme derecesini ifade eder.

Genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve/veya test-tekrar test güvenirlilik yöntemleri kullanılarak hesaplanmıştır. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı ölçmede ne kadar uyumlu olduğunu gösterir. Spesifik güvenirlilik değerleri tezin orijinal metninde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Çevrimiçi Öz Düzenleyici Öğrenme Ölçeği'nin uyarlama sürecinde, orijinal ölçeğin faktör yapıları'nın Türkçe formda yeniden incelemek amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin hangi alt boyutlardan oluştuğunu ve bu boyutların Türk örneğinde ne kadar iyi ayrıştığını belirlemeyi amaçlamıştır.

Faktör yapıları, ölçeğin teorik **öz düzenleyici öğrenme** modeline uygunluğunu test etmek için kritik öneme sahiptir. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin farklı öz düzenleme stratejilerini (örn. zaman yönetimi, ortam düzenlemesi, motivasyonel kontrol) ayrı ayrı ölçebilen alt ölçeklere sahip olup olmadığını belirlemiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, benzer psikolojik ölçekler genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullanmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim Öğrencileri (Öğretmen Adaylar?)

Age Group: Genç Yetkinler (Yaklaşık 18-25 yaş)

Population Details: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde öğrenim gören öğretmen adaylar örnekleminde uygulanmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory)

Anahtar Kelimeler

Öz Düzenleme, Çevrimiçi Eğitim, **Öğretmen Adaylar?**, Psikometrik Özellikler, **Doktora Tezi**, Ölçek Geliştirme, Metabili?

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: serapsamsa@gmail.com

Correspondence Address: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Çalışman yapılı kurum).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2011 yılında tamamlanmıştır. Ölçeği ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanmak için izin ve ücret koşulları hakkında bilgi almak üzere sorumlu yazar Serap Samsa Yetik ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: cevimici-oz-duzenleyici-ogrenme-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Samsa-Yetik, S. (2011). *Çevrimiçi öz düzenleyici öğrenme ortamında farklı denetim odaklarına göre sunulan metabilisel rehberliğin öğretmen adaylarının öz düzenleme becerilerine ve öz yeterlik algılarına etkisi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bu doktora tezine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Çevrimiçi Öz Düzenleyici Öğrenme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Ölçek maddeleri kaynak içerikte verilmediği için bu kısım boş bırakılmamalıdır.)

Ölçeğin maddeleri, ölçeğin uyarılma çalışması olan Serap Samsa-Yetik'in 2011 tarihli doktora tezinde bulunmaktadır.